Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 20 декабрь пайшанба

Сотувда эркин нархда

№ 258 (2820)

Аввало, юрт тинч бўлсин!

Халқимизда «Қарини кафтда сақла» деган нақл бор. Зеро, Президентимизнинг таклифи билан янги йилимизнинг «Қарияларни қадрлаш йили» деб эълон қилиниши «...биз барпо этаётган янги жамиятни қуришда ўзларининг бой ҳаётий тажрибаси, ибрати ва ўгитлари билан катта ҳисса қўшаётган юртимиздаги барча ёши улуғ инсонларнинг иззат-ҳурматини жойига қўйиш» демакдир. Уйида кексаси бор оиланинг рўзғори ҳамиша бут. Чунки ота-оналаримиз саранжом-сариштали рўзғорга ўрганишган. Хизматга ҳам хотиржам кетамиз. Хонадонимиз фаришталари яқин маслаҳатгўйимиз. Пири бадавлатларимиз борлиги учун хонадонимиз файзли, дастурхонимиз барокатли...

Бугуннинг гапи

Ҳар сафар онажоним — Манзура Абдуғани қизи олдиларига борганимда, «Опажон, бахтимизга бошингиз оқариб ўтиринг-да» десам, оғзимдан дарров гапимни оладилар. «Йўқ, болам, сан тинч, соғ бўлсанг, ман хотиржам ўтираман». Кейин дуога қўл очадилар: «Аввало, юрт тинч бўлсин, уруш балосини биз кўрдик, сизлар кўрманглар. Йўқчиликдан Худо асрасин, тўкин-сочинлик, арзончилик бўлаверсин...» Онажоним тенги саксонга борган, ундан ўтганларнинг дуолари, кўп кузатаман, бир-бирига ўхшаш — «Юрт тинч бўлсин...» Ваҳоланки, уруш тугаганига эллик беш йилдан ошди. Бироқ барибир уруш кўрган нуронийларимиз унинг «ҳиди»ни, «аччиқ мазаси»ни эслаб қолишган. Уйининг тўрига тишланган ноннинг қуйилганига ҳам олтмиш йилдан ошиб, синиб-уваланиб ярми қолган бўлса-да, урушнинг оғир даҳшатини эслатиб, у ҳамон осиғлиқ турибди. Кексаларимиз умргузаронлик йилларида кўпни кўришган. Бироқ улар бир нарсадан, бир сўздан чўчишади, даҳшатга тушишади — бу уруш... Ўз оёғи билан остона ҳатлаб уйидан чиқиб кетган, аммо қайтмаган падари бузруквор, оила устуни — эр, дилбанд-жигарбанд — фарзанд доғида куйиб-адо бўлган она, ёр, қиз...

«Уруш бошланганида «Ҳадра» майдонининг «ухлаганини» эслолмайман, — деб хотирлайдилар онажоним. — Кечасию кундузи гуруҳ-гуруҳ қилиб одамларни урушга олиб кетишарди. Бироқ уларнинг қанчаси қайтмади». Ўзбекнинг урушдан азият чекмаган бирор хонадони йўқ эди. Тўғри, уруш уларнинг уйида, кўчаси, маҳалласида бўлмади. Уруш ўзбек халқининг юрагида бўлди. Юракнинг оғриқ нуқтасига айланган бундай хотиралар эса бугун яшаётган қарияларимизни сира тарк этмайди. Улар уруш нелигини билишади. Тинчлик бўлмаса, уйимизда хотиржамлик, ҳаётимизда униб-ўсиш, тараққиёт бўлмаслигини яхши тушунишади.

* * *

«Биз кўрган қийинчиликлар олдида бугунги етишмовчиликлар нима деган гап? — дейди «Исломобод» маҳалласи кекса отахони, кўпни кўрган Убайдулла ота Абдураҳмонов. — Мен бир нарсага — динимиз қайта тикланганига ич-ичимдан қувонаман-да. «Кўкча» даҳасидаги Шайх Зайниддин жоме масжидининг қайта таъмирланиши динимиз, эътиқодимизга ҳам эркинлик ато этилганидан, дейман. Бир пайтлар дарвозаси ҳам эскириб, хароба ҳолатда бўлган масжиднинг бугунги чиройига бир қаранг-а? Ҳавас қиласиз. Ғурурингиз ортади. Куни кеча Ҳайит намозига келгувчиларнинг юз-кўзларида ҳам ана шундай ғурур, фахрланиш ҳиссини англадим. Минг шукурки, шундай муҳташам, муборак гўшада эмин-эркин тоат-ибодатларимизни қилдик. Бир-биримизни ҳайит айёмлари ила қутладик. Йиғилган аҳли жамоа Яратгандан, аввало, юртимиз тинчлигини, Президентимиз омонлигини сўради. Дини Исломни ҳар қандай адоват ва низо уруғини сочаётган фирибгар одамлардан, ўзини «чин мусулмон», деб даъво қилаётган ёвуз кучлардан ҳимоя қилишни, мустақиллигимизнинг барқарор этишини илтижо айлади. Бу, назаримда, бугунги кунда ҳар бир мўмин- мусулмоннинг дилидаги, тилидаги эзгу ният. Қолаверса, Юртбошимиз сессияда Афғонистонда кечаётган воқеалар, ўзи уя қуриб олган тоғу тошларни ислом маркази, деб даъво қилаётган террорчи газандаларнинг номаъқул ишларини тушунтириб, одамларимизнинг, миллатимиз ва халқимизнинг онгини, тафаккурини ёвуз таъсир ва чалғитишлардан асрашни, энг аввало, дину диёнатимизни, унинг софлигини асрашимиз зарурлигини уқтирди.

Келаси йил «Қарияларни қадрлаш йили» бўларкан. Буни қаранг-а, биз, кексалар ҳақида Президентимизнинг ўзи қайғуряпти, жон куйдиряпти. Қайси давлат, қайси юрт, қай маконда кексалар шу даража эъзозланган? Энди биродарлар, гапнинг очиғи, биз ҳам қараб турмайлик. Бу замон — қўл қовуштириб ўтирадиган замон эмас. Юртбошимиз ёнбошида бўлиб, ўзимизда борини, аввало, уйда невара, эвараларга юқтирайлик. Маҳалла-кўй, мактаб, керак бўлса, жойларга бориб, ёшлар билан суҳбатлар ўтказайлик. Болаларимизга бугунги тинч замонамизни қадрлашни, ўтган азиз-авлиёлар, боболаримиз руҳини ҳамиша шод айлашни ўргатайлик. Шукур қилишни, ҳамиша яхшиларга эш бўлишни уқтирайлик. Токи, зурриётларимиз, наслимиз ҳам иймонли, инсофтовфиқли, диёнат-эътиқодли бўлиб улғайсин. Улар тинчликнинг қадрига етсин. Ахир, жумлаи жаҳон тилаги — бу Тинчлик.

* * *

Юрт тинчлиги — бебаҳо неъмат, барқарор тараққиёт гаровидир. Аммо, Юртбошимиз таъкидлаганидек, энг аввало, тинчликни ҳимоя қилиш керак, тинчлик учун жонни жабборга бериб курашиш лозим. Юрт тинчлигини асосий бойлик сифатида асраб-авайлаш даркор.

Бу кун юрагида уруш доғи қолган нафақат ўзбек халқининг, балки жумлаи жаҳон аҳлининг нияти, тилаги, хоҳиш-истаги ягона — Тинчлик. Бу сўзнинг ҳамиша барқарор бўлиши эса сизу бизга боғлиқ.

Умида ФАЙЗИЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Олий Мажлисда

Янги иш ўрни

Қорақалпоғистонда қандай ҳал қилинмоқда?

Олий Мажлиснинг Ижтимоий масалалар ва бандлик қўмитаси йиғилишида асосий эътибор ана шу масалага қаратилди.

Йиғилишда «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни хотин-қизларни ишга жойлаштиришга доир қисмининг Қорақалпоғистон Республикасида ижро этилиши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Муҳокама чоғида шу нарса маълум бўлдики, биринчи чақириқ Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг XIX сессиясида ушбу қонунга мувофиқ, «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қорақалпоғистон Республикаси Қонунининг янги таҳрири қабул қилинган ва унинг ижросини таъминлаш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқилган.

«Бандлик» дастурига биноан, Қорақалпоғистон Республикаси иқтисодиётининг барча соҳасида 2001 йилнинг 9 ойи давомида 16133 та янги иш ўрнини очиш режалаштирилган. Ва бу кўрсаткич 17232 тага, яъни 106,8 фоизга бажарилган. Уларнинг 5318 тасини хотин-қизлар ташкил этган.

Жорий йилнинг 9 ойи давомида жойлардаги меҳнат бўлимлари томонидан 29965 та иш изловчи рўйхатга олинган. Ва уларнинг 14115 таси, яъни 47 фоизи хотин-қизлардан иборат бўлган. Рўйхатга олинганлардан 18014 киши ишга жойлаштирилган. 12906 та ишсизга ишсизлик нафақаси тўланган.

Йиғилишда мазкур қонун ижроси юзасидан олиб борилган ижобий ишлар билан биргаликда, хатолар мавжудлиги, хусусан, хотин-қизларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилишда жиддий камчиликларга ҳам йўл қўйилганлиги таъкидланди. Жумладан, аҳолини иш билан таъминлашга кўмаклашиш давлат жамғармасига жорий йилнинг 9 ойида 371,7 миллион сўм молиявий ажратмалар корхона, ташкилотлардан тўланиши мўлжалланган бўлса-да, амалда 305,4 миллион сўм маблағ тўланиб, дастур 82,2 фоизга бажарилган.

Жорий йилнинг 6 ойида республика бўйича 1 бўш ўринга бир неча ишсиз даъвогарлик қилган. Меҳнат бозоридаги бу вазият ҳудудлардаги корхоналар томонидан Қонуннинг 18-моддаси талаблари бузилгани боис рўй берган, яъни ўша корхоналар бўш иш ўринлари тўғрисидаги маълумотларни жойлардаги меҳнат бўлимларига ўз вақтида бермаган. Жорий йилнинг 1 октябрь ҳолатига кўра, бу ҳақда 4043 корхонадан 3260 тасигина ҳисобот берган, холос.

Қонуннинг 7, 18-моддаларига кўра, «Бандлик» дастурига биноан, 4021 та квоталанган иш ўрни белгиланган. Бироқ ўтган 9 ой мабойнида бу иш ўринларига атиги 1705 та киши ишга жойлаштирилган. Чимбой туманида 130 та ўрнига 62 та, Шуманай туманида 100 та ўрнига 53 та, Нукус туманида эса 160 та ўрнига 17 тагина аёллар учун иш ўринлари яратилган.

Иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармасидан имтиёзли равишда кредитлар бериш орқали яратилаётган иш жойларида меҳнатни муҳофаза қилиш, ходимларнинг хизмат шароитларини яхшилаш масалаларига ҳам эътибор етарли эмас. Касаначилик меҳнатини ташкил қилишда айрим туманлар ҳокимликлари сусткашликка йўл қўймоқдалар. Жумладан, Нукус шаҳри, Хўжайли, Қонликўл, Бўзатов, Кегейли туманларида жорий йилда бирорта ҳам касаначилик бўйича иш ўринлари ташкил қилинмаган.

Депутатлар мазкур масалани қизғин муҳокама қилгач, тавсиялар берилди ва тегишли қарор қабул қилинди.

Йиғилишда қўмитанинг жорий йилдаги иш фаолияти ҳамда 2002 йилга мўлжалланган режаси ҳам муҳокама қилинди.

Ўз мухбиримиз.

Агар эътибор берсангиз, кейинги пайтда республикамизнинг кўпгина шаҳарларида замонавий, барча қулайликларга эга, бежирим, мамлакатимиз иқлим шароитига мос кўп қаватли уйлар бунёд этилмоқда. Бу уйлар «Ўзуйжойжамғармабанк» томонидан қурилаяпти. Пойтахтимизнинг генерал Узоқов кўчасида қад ростлаётган уйларни ҳам мазкур банкнинг Тошкент шаҳар бўлими молиялаштирган. Яқин кунларда фойдаланишга топшириладиган мазкур хонадонларни пойтахтимиздаги 19-қурилиш бошқармаси жамоаси тикламоқда. Уй томини ёпишда эса «SV Черепица» корхонасининг бежирим ва рангли маҳсулотларидан фойдаланилмоқда.

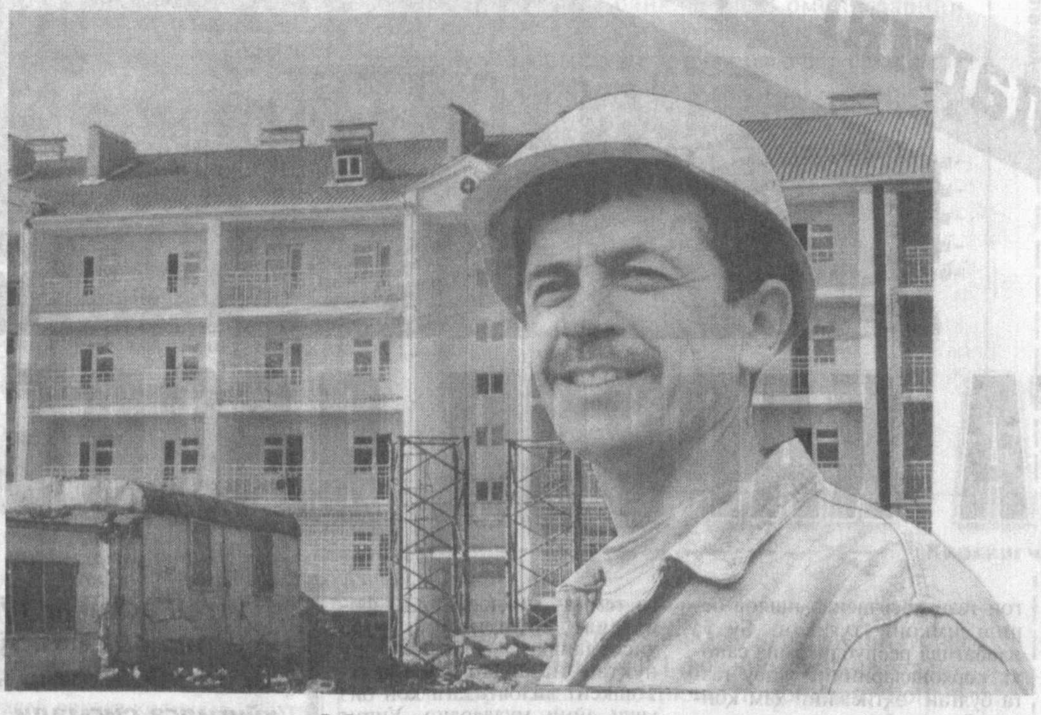

БУНЁДКОРЛАР

СУРАТЛАРДА: илғор пардозловчи Убайдулла Алиқулов; бош муҳандис Ҳамза Жабборов, қурувчилар Мирзоҳид Каримов ва Васлиддин Тўхтаназаров галдаги вазифаларни муҳокама қилмоқдалар; хоналар ана шундай замонавий услубда безатилган.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Долзарб мавзу

Нақд евролар муомалага киритилмоқда

2002 йилнинг биринчи куни Европа ҳамжамиятининг ривожланиш тарихида янги босқич бўлади. Шу куни Европа ҳамжамиятига аъзо бўлган 12 та давлатда евро банкнотлари ва тангалари муомалага киритилади.

Еврони нақд муомалага киритишнинг асосий йўналишлари ва ўзига хос жиҳатлари ҳақида Марказий банк раиси ўринбосари Мурод ЁҚУБЖОНОВ қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Дастлаб еврони муомалага киритишгача юз берган тарихий воқеаларни эслаб ўтиш мақсадга мувофиқ, деб ўйлайман.

Таъкидлаш лозимки, ярим асрлик давр мобайнида Европа давлатлари ягона Евроҳудуд ташкил этишга интилиб келдилар. Шу билан бир қаторда Европа давлатлари ўртасидаги ижтимоий-иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш, уларнинг ўзаро ҳисоб-китобларини такомиллаштириш мақсадида ягона валютани муомалага киритиш ғояси ҳам туғилди.

Ягона валютанинг жорий этилиши 1992 йилда Европа ҳамжамияти (ЕҲ)нинг ягона ички бозорни шакллантириш дастурини ниҳоясига етказишнинг мантиқий якуни бўлди. Бунинг натижасида кўпчилик Европа давлатлари 1999 йилда янги молиявий ҳамжамият — Европа Валюта Иттифоқини ташкил этиш тўғрисидаги битимни имзоладилар. Биринчи босқичда, 1999 йил 1 январдан бошлаб ЕҲ ҳудудида янги валюта — евро муомалага киритилди.

Иккинчи босқич Европа Ҳамжамияти давлатлари аҳолиси ўртасида аста-секин янги валютага ўтиш ва Европа Ҳамжамияти давлатларининг нақд валюталарини еврога алмаштириш борасида тушунтириш ишларини олиб боришни назарда тутади.

Еврони муомалага киритишнинг учинчи босқичи 2002 йил 1 январдан бошлаб тўлиқ нақд евро муомаласига ўтишни кўзда тутади.

(Давоми 3-бетда).

«СОРБ-ТЕХ» маҳсулоти — харидоргир

Тошкентдаги «СОРБ-ТЕХ» ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти сорбентлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Бугунги кунда 10 турдаги маҳсулот тайёрланмоқда. Улар сувтузли эритмалардан металларни ажратиш, ифлосланган ҳавони, турли газларни тозалаш ҳамда ичимлик ва оқова сувларни тегишли санитария меъёрларига етказишда ишлатилади.

Ҳозирги кунда «СОРБ-ТЕХ» мутахассисларининг технологик ишланмалари уй-рўзғорда ишлатилмоқда, улардан экологлар, шифокорлар, гидрометаллурглар фойдаланмоқда. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган сорбентларга талаб катта. Истеъмолчилар орасида Тошкент тўқимачилик машинасозлиги, Наманган машинасозлик корхонаси, хорижда эса Краснодар ўлкасидаги «Славянск механика заводи» акциядорлик жамияти бор. Корхонанинг айланма маблағи ўнлаб миллион сўмни ташкил этади. Бу маблағлар ҳисобига корхона янгиланмоқда, маҳсулот турларини кўпайтиришга, хусусан, дори-дармонлар ишлаб чиқаришга ҳаракат қилинмоқда.

(ЎзА).

БИЗНИНГ СЎРОВНОМА

1. Якунланаётган йилда мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаётида юз берган қайси энг муҳим воқеалар ва ўзгаришлар ёдингизда қолди? Сиз раҳбарлик қилаётган жамоа уларга қай даражада ҳисса қўшди, деб айта оласиз?

2. Янги — 2002 йилнинг бошланишига ҳам саноқли кунлар қолаяпти. Бугунги кунда, сизнингча, республикамиз иқтисодиётининг янада жадал ривожланишига тўсқинлик қилаётган қанақа муаммолар мавжуд? Бу муаммоларни тезроқ ҳал этиш учун қандай аниқ таклифларни билдиришни истардингиз?

ХАЛҚ МАНФААТИ – ВАТАН МАНФААТИ

Пўлат КАЗИЕВ,
«Ўзагросуғурта» компанияси бошқарувининг раиси:

1. *2001 йилда мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётида юз берган энг муҳим воқеалар ва ўзгаришлар, шубҳасиз, беҳисоб. Мен бу ўринда фаолият доирамиздан келиб чиқиб, уларнинг ичидан фақат иккитасини алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим. Биринчиси — қишлоқ хўжалигида деҳқон ва фермер хўжаликларининг мавқеи ошиб, улар тармоқда асосий бўғинга айланди. Натижада сезиларли даражада ютуқларга эришилди. Бунда жамоамизнинг ҳам улуши бор. Йил мобайнида қишлоқ хўжалиги, шу жумладан, деҳқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш мақсадида кўплаб миқдорда суғурта қопламаси тўланди. Якунда ана шу йўналишга ажратилган жами маблағ 1,5 миллиард сўмдан ортиши кўзда тутилмоқда. Иккинчиси эса Олий Мажлиснинг еттинчи сессиясида «Суғурта фаолияти тўғрисида»ги қонун лойиҳасининг биринчи ўқишда маъқулланиб, умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилинганидир. Бу ҳужжатни тайёрлашда ҳам мутахассисларимиз фаол иштирок этишди.*

2. *Республикамизнинг иқтисодиёти янада жадал ривожланиши учун, албатта, суғурта хизматлари бозори ҳам шаклланиши керак. Бироқ, Юртбошимиз сессияда таъкидлаганидек, ҳозирча бу борада анчагина муаммолар мавжуд. Суғурталаш фаолиятига халақит бераётган тўсиқларни бартараф этиш, жисмоний шахслар учун имтиёзлар тизимини ишлаб чиқиш, зарурат туғилганда одамларни қўллаб-қувватлай оладиган энг паст фоиз ставкали суғурта ташкилотларини яратиш шулар жумласидандир. Буларнинг ҳаммаси қонун лойиҳасида ҳисобга олинди. Ўйлайманки, бу ҳужжат умумхалқ муҳокамаси жараёнида янада такомиллашади.*

Эсиргап РАҲМАТОВ,
Оқдарё туманидаги «Янгиобод» ширкат хўжалиги бошқарувининг раиси:

1. *Очиғи, деҳқонларимизнинг жорий йилни 8 миллион сўмдан зиёд соф фойда олиш билан якунлаётгани жамоамиз учун энг катта воқеа, энг муҳим ўзгаришдир. Чунки мен ёзнинг ўртасида, ғўза парваришининг айни қизғин палласида тумандаги энг қолоқ хўжаликка раҳбар этиб тайинланган эдим. Одамларга биринчи айтган гапим шу бўлди: «Қолоқликдан чиқамизми, республикамизнинг 10 йиллик тўйига арзигулик тўёна билан бора оламизми?». Улар «Ҳа!» деб жавоб беришди.*

Раҳбарга одамлар, раҳбар эса одамларга ишонса, албатта, муваффақият бўлади. Иш шу тарзда ташкил этилгани, ер пудратчиларга бўлиб берилгани туфайли мавжуд ғўза майдонларида кутилганидан зиёд ҳосил тўпланди. Пировардида пахта тайёрлаш режаси ҳам ошириб бажарилди. Бу йил мамлакатимизда етиштирилган умумий пахта ҳосили ҳажми ўтган йилгидан анча кўпайган экан, бунда бизнинг ҳам ҳиссамиз борлигидан мамнунмиз.

2. *Қишлоқ инфратузилмаси қанчалик яхшиланса, мамлакатимиз иқтисодиёти ҳам шунчалик тез ривожланади. Қолаверса, бизда «Халқ манфаати — Ватан манфаати» деган тушунча бор. Шу боис янги йилда кичик ва ўрта бизнесни, тадбиркорлик ҳаракатини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқчимиз. Имкониятларимиз етарли. Уларни ишга солсак, табиийки, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш, яъни тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш, шунингдек, янги истеъмол моллари тайёрлаш йўлга қўйилади. Бу — қўшимча даромад дегани. Даромад кўпайдими, мавжуд муаммолар ҳам барҳам топади.*

ЖАҲОН 24 СОАТ ИЧИДА

● Италия Бош вазири Сильвио Берлускони Афғонистонда янги телевидениени вужудга келтиришда ёрдамга тайёрлигини билдирди. Муваққат ҳукумат раҳбари Ҳамид Карзай Берлускони билан Римдаги учрашувидан кейин «Римни жуда яхши кайфият билан тарк этаётганлигини» маълум қилди. У афғон телевидениесининг қайта тикланиши халқнинг жаҳон ҳамжамияти билан алоқаларини янада мустаҳкамлашини айтди. Эслатиб ўтамиз: толиблар ҳукмронлиги даврида Афғонистонда ТВ кўрсатувлари ман қилинганди.

● Америка ҳарбийлари кечадан бошлаб Қандаҳор шаҳри аэропортини таъмирлашга киришишди. Чунки бу ерга тинчликпарвар кучларнинг келиши кутилмоқда. Ҳозир шаҳар хавфсизлиги аскарлар ва денгиз пиёдалари ёрдамида таъминланмоқда. Шаҳар ҳокимининг айтишича, бу ер яқин келажакда «энг гўзал ва осойишта» масканлардан бири бўлади.

● Покистоннинг Пешовар шаҳри яқинида иккита автобус текширилаётган пайтда «Ал-қоида» террорчи гуруҳига қарашли 21 та жангари қўлга олинган. Бу Покистон чегарачиларининг яқин вақт ичидаги иккинчи катта «ютуғи»дир.

● Бир гуруҳ Хитой дипломатлари Кобулга ўз элчихонаси фаолиятини тиклаш учун келишди. Делегация раҳбари, махсус ишлар бўйича элчи Чжан Миннинг таъкидлашича, 1993 йилда ташлаб кетилган элчихона биноси аввал обдон текширувдан ўтказилади, кейин эса тантанали равишда байроқ кўтарилади.

● Тайвань оролида ўтган куни эрталаб кучли ер силкиниши содир бўлди. Сейсмологларнинг хабар беришича, унинг кучи Рихтер шкаласи бўйича 6,7 баллга тенг. Силкиниш маркази ороллнинг шимолий қисмида жойлашган. Кейинги хабарларга кўра, уйлар ва давлат муассасалари биноларига жиддий зарар етмаган, қурбонлар йўқ. Кеча эса Бангладеш пойтахти Даккада ҳам кучли ер силкиниши қайд этилган. Ва бу аҳолининг саросимага тушишига сабаб бўлган. Ҳозирча вайронагарчилик ва қурбонлар ҳақида хабар йўқ.

● Ўтган кунлар ичида Қора денгиз соҳилларида рўй берган кучли қорбўрон натижасида Сочи шаҳридаги электр тармоғи ишдан чиққан ва шаҳар электр токисиз қолган.

«Интернет» хабарлари асосида тайёрланди.

Азиз муштарий! Сизга хуш кайфият тилаган ҳолда газетамиз учун обуна давом этаётганлигини маълум қиламиз.

Мустабид тузум инқирозга учрагач, собиқ иттифоқ республикалари индустриясининг кўплаб йирик корхоналари иқтисодий таназзулга юз тутди. Улар моддий-техник абгорликка рўбарў келиш баробарида бамисоли эгасиз ҳам бўлиб қолдилар. Давлатдан мадад кутиш амримаҳол эди. Устига устак, ишчи-хизматчилар онгида ҳали ишлаб чиқаришни ривожлантиришдан шахсий манфаатдорлик туйғулари шаклланмаганди. Завод-фабрикалар ҳамон алмисоқдан қолган, аллақачонлар путурдан кетган эскича усулда фаолият кўрсатарди.

Бундай қисмат саноатимизнинг яловбардорлари — Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводи ва Олмалиқдаги кон-металлургия комбинати пешонасига ҳам битилганди. Пўлатсозларни «Энди нима бўлади? Тақдиримиз не кечади?» қабилидаги саволлар жиддий ташвишлантирарди.

Мустақилликнинг ўзига хос синов даврига айланган дастлабки йилларда давлатимиз ва ҳукуматимиз раҳбарияти уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлади. Натижада иккала корхона ҳам ҳаял ўтмай, иқтисодий эркинликка эришди.

Республикамизнинг ўзидаёқ уларнинг мақсад-манфаатларини мувозанатлаштириш имкониятлари излаб топилди. Тармоқни ривожлантиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган дастурлари ишлаб чиқилди. Бугунга келиб, улар ҳаётга изчил татбиқ этилмоқда. Иккала корхона ҳам том маънода қайтадан қад ростламоқда.

> ***«Мамлакатимизнинг узоқ муддатли манфаатларини ҳисобга олган ҳолда хорижий сармояларни мазкур соҳага жалб этиш, ер ости бойликларини қазиб олиш ва уларни комплекс қайта ишлашни йўлга қўйиш тараққиётимизнинг энг муҳим устувор йўналишларидан бири бўлиб қолмоқда.***
>
> ***Бу ерда гап олтин, рангли ва нодир металлар, нефть, газ, қурилиш ашёлари, фосфоритлар, турли тузлар, кварц ва саховатли заминимизнинг бойлиги бўлган бошқа кўп-кўп фойдали қазилмалар ҳақида бормоқда».***
>
> *(Президент Ислом Каримовнинг Идоралараро мувофиқлаштирувчи кенгаш мажлисида сўзлаган нутқидан).*

Сенинг имкониятларинг бу, Ўзбекистон!

КАТТА КАРВОН ЯЛОВБАРДОРЛАРИ

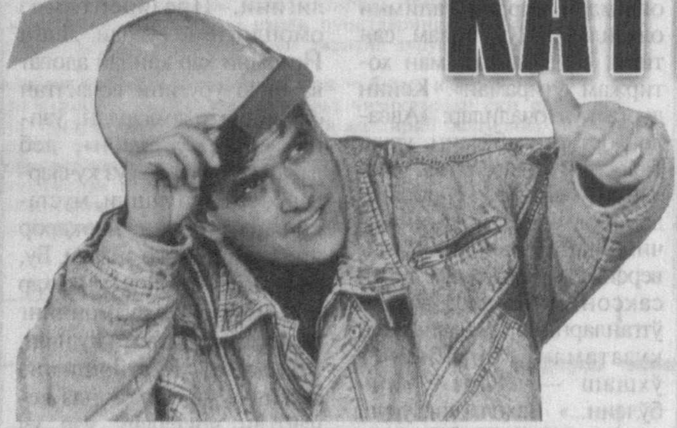

«Ўзметкомбинат» ишлаб чиқариш бирлашмаси:

Келажакка ишонч – муҳим омил!

1944 йилнинг 5 мартида республикамиз ҳаётида унутилмас воқеа рўй берди. Айнан шу куни Ўрта Осиёда ягона Ўзбекистон металлургия заводи ишга туширилиб, биринчи ўзбек пўлати тайёрланди. Ўшандан буён орадан бир инсон умрига тенг вақт ўтди. Бу давр мобайнида жамоа қувончли кунларни ҳам, таҳликали дамларни ҳам бошидан кечирди. Бироқ ҳар қандай вазиятда ҳам, улар Марказга пўлат керак дейишса, дарҳол темир-терсакларни эритишарди, прокат маҳсулот зарур бўлиб қолса, зудлик билан уни ҳам тайёрлашарди. Басма-басига узлуксиз равишда металл қувурлар ишлаб чиқаришарди. Қўшимчасига сирланган идишларни ҳам тавсия қилишарди. Яна денг, буларнинг барчаси гўёки сергайратлилик, ташаббускорлик самараси сифатида баҳоланарди.

Аслида эса, деярли ҳамиша оғир шароитда ишлашга, асосий юмушларни кўпинча қўл кучи ёрдамида бажаришга тўғри келарди. Тармоқ баъзан кўр-кўрона кенгайтириларди. Асосан миқдор ортидан қувиларди. Сифат унутиларди. Меҳнатни тўғри ташкиллаштириш, малакали кадрлар тайёрлаш, технологик интизомга риоя этиш эса эътибордан четда қоларди. Оқибатда ўтган асрнинг 90-йиллари арафасида маҳсулот тайёрлаш барбод бўлиб, цехлар тўхтаб қолиш даражасига бориб етди. Турдош бошқа корхоналардаги аҳвол ҳам бундан қолишмасди.

Шу боис республикамиз раҳбарияти мазкур соҳага алоҳида эътибор қаратди. Тармоқни туб ислоҳотлар асосида қайта тиклаш ва янада ривожлантириш режаларини ишлаб чиқди. Уни батамом янгилаш, бозор шароитида ишлашга мослаштириш бўйича кенг кўламли қатъий чора-тадбирлар белгилади. Ҳар томонлама мадад-кўмагини аямади.

Натижада соҳа равнақига қайта умид уйғонди. «Ўзметкомбинат» ҳам туб эврилишлар сари юз бурди.

— Муаммоларни оқилона ҳал этиш кўп жиҳатдан мутахассислар уддабуронлигига боғлиқ, — дейди корхона бош директори, «Ўзметкомбинат» ишлаб чиқариш акциядорлик бирлашмаси бошқаруви раиси Александр Фармонов. — Бу ўз навбатида замона зайлига боқишни, масъулиятни ошириб, ишлаб чиқаришни барқарорлаштириш лозимлигини тақозо этмоқда. Ўтмишни холис баҳолаб, келажакка умид билан қарашга ундамоқда.

ҚАЙТА ТУҒИЛИШ СИРИ

Мустақиллик йилларида комбинат металл прокат ишлаб чиқарадиган корхоналар орасида ўз мавқеини мустаҳкамлаб олди. Фақат шу билангина кифояланмай, яқин истиқболга мўлжалланган режаларни тўла-тўкис амалга ошириш учун пухта замин яратди. Завод 1994 йили акциядорлик жамиятига айлантирилгач, кўпдан-кўп муаммолар ижобий ҳал этилди. Бетакрор имкониятлардан келиб чиққан ҳолда иш юритилди. Айниқса, унинг ноёб маҳсулотларига минтақада талаб катталиги ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга эди. Бу Ўзбекистон қора металлургия саноатини ривожлантиришда умумдавлат аҳамиятига молик вазифа эканлиги унутилмади.

—Ютуқларимиз ҳақида гап кетганда, яхши созланган, электр ёрдамида пўлат эритиб, ундан йилига 250 минг тонна маҳсулот тайёрлаш қувватига эга бўлган иншоотимизни алоҳида тилга олиш ўринлидир, — дейди бош директор ўринбосари Баёз Миркомилов. — Унда, аввало, радиал турдаги ярим тайёр маҳсулотлар узлуксиз пўлат қуювчи машиналар кўмагида ишлаб чиқарилади. Иккинчидан, қуйма маҳсулотлар 1995 йили ишга туширилган мартен цехида тайёрланади. Бу ерда ҳам пўлат ёмбилаш ишлари сурункали равишда олиб борилади. Учинчидан, эндиликда комбинатимиз чиғирланадиган маҳсулотлар етказиб берувчи энг йирик корхона мақомига ҳам эга. Зеро, биз темир-бетон қурилмалари учун асқотадиган думалоқ шаклли арматуралар, бурчакли, ясси металлар, пўлат қувурлар, шунингдек, майдалаш золдирлари ишлаб чиқараяпмиз.

Дарҳақиқат, бугун корхона цехларининг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарган. Чунончи, жорий йилнинг ўзидаёқ барпо этилиб, фойдаланишга топширилган кислород ишлаб чиқариш блоки кишида фахр уйғотади. Унинг шарофати ўлароқ, корхонада металлга янгича усулда — аргон гази воситасида ишлов бериш имкони туғилди. Бу ўз навбатида республикамиз саноат корхоналарининг ушбу газга бўлган эҳтиёжини ҳам қондираётир.

Бирлашмада 1994 йили яна иккита золдир-прокат стани ишга туширилган бўлса, 1998 йили ўз хомашёларимиздан катодлар, пайвандлаш ва эритиш симларини тайёрлаш ўзлаштирилди. 1998 йилдан бошлаб майдалаш соққалари ишлаб чиқарила бошланди. Икки йилча бурун эса металлга печдан ташқари ишлов бериш қурилмаси тикланди. Натижада пўлат ёмбилар сифати ҳар қачонгидан яхшиланди.

Электр ёрдамида пўлат эритиш цехи комбинатнинг йирик ва асосий иншоотидир. Узунлиги бир километрдан ошади. Уни кезсангиз, беқиёс ўзгаришларнинг гувоҳи бўласиз. Давр тақозосига кўра, ёйли печлар янгиларига алмаштирилди. Технологик янгиликлар ишлаб чиқаришга тўлиқ жорий этилди. Бу пўлат эритиш жараёнида ўтга чидамли материаллар ва графитлаштирилган электродлар сарфини камайтиради. Айни чоғда қора металлургиянинг улкан корхонаси қайта туғилганидан далолат беради.

ҚАЛОВИ ТОПИЛСА, ҚОР ҲАМ ЁНАДИ!

Маълумки, корхона асосан темир-терсаклар ҳисобига фаолият кўрсатади. Афсуски, унинг заҳиралари беҳисоб эмас.

— Ҳозир ушбу муаммо устида корхонамиз маъмурияти ҳам, мамлакатимиз раҳбарияти ҳам жиддий изланишлар олиб бормоқда, — дейди бирлашма техник бошқармасининг бошлиғи Владимир Коровин. — Негаки, темир-терсакка эҳтиёжимизни ҳатто «Иккиламчи қора металл» корхонасининг бирлашмамиз таркибига киритилган хўжалик ҳисобидаги бошқармаси ҳам қондиролмаяпти. Гарчи республикамизнинг барча минтақаларида унинг цехлари ва участкалари бўлса-да, хомашё етказиб бериш тобора камайиб бораяпти.

— Вазиятдан қандай қилиб чиқиш мумкин? — деб сўраймиз суҳбатдошимиздан.

— Бунинг учун, — дейди у, — заминимиздаги конлардан руда қазиб олиш ишларини йўлга қўйиш керак. Геология давлат қўмитаси маълумотларига қараганда, ҳозирга келиб, республикамизда темир рудасига бой учта кон қидириб топилган. Улар Тошкент ва Жиззах вилоятларида, Қорақалпоғистонда жойлашган.

— Лекин янги конларни ўзлаштириш учун кўп вақт ва катта сармоя зарур-ку...

— Хавотирланишга асло ҳожат йўқ, — дейди Владимир Викторович кескин бош чайқаб. — Чунки қалови топилса, қор ҳам ёнади. Астойдил изլансак, тўғри ҳисоб-китоб қилсак, ҳаммаси рисоладагидек бўлади. Ортиқча меҳнату маблағ ҳам, қимматли вақт ҳам тежалади. Масалан, сифатли пўлат эритиб олиш учун, металлашган окатиш (эритишда қўлланиладиган бирикма) зарур. Унинг бошланғич хомашёси кейинчалик таркибидаги темир миқдори 62-63 фоизгача бойитилган руда ҳисобланади. Масалага шу нуқтаи назардан ёндашсак, Тошкент вилоятидаги кон биз учун айни муддаодир. Унинг рудаси таркибида темир анча кўп — 35 фоизгача! Бундан ташқари, ушбу кон бошқаларига нисбатан корхонамизга яқинроқ. Қолаверса, бу ерда 2-руда бошқармасига қарашли ишлаб чиқариш мажмуаси мавжуд. Бинобарин, ишни дебочасидан бошлашимиз шарт эмас. Боз устига, окатишларни ўзимизда тайёрлаш учун барча шарт-шароитлар муҳайё. Аниқроғи, хомашё учун керакли темир рудаси, табиий газ, каолин, оҳактош етарлидир.

— Мавжуд имкониятлар ишга туширилиши пировардида комбинатга ва умуман, Ўзбекистонга нималар беради?

— Биринчидан, металлашган окатишлар четга чиқаришга мўлжалланган маҳсулотлар сирасига киради. Жаҳон бозорида унга талаб ниҳоятда катта. Иккинчидан, агар биз йилига 1 миллион тонна окатиш тайёрлашни уддалай олсак, ишлаб чиқараётган металл прокатимиз мамлакат эҳтиёжини бемалол қондиради. Ҳатто уни ташқи бозорга чиқариш ҳам мумкин бўлади. Рудалар бойитилганидан сўнг ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг маълум қисмидан эса саноатнинг бошқа тармоқларида тўла-тўкис фойдаланиш мумкин.

> **Сирасини айтганда, бизнинг истиқбол режаларимиз юртимиз равнақи билан муштаракдир. Мана, ўзингиз ўйлаб кўринг: ҳозирча корхонамиз маҳсулотлари асосан Россия, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Эронга жўнатилмоқда. Борди-ю, бояги орзу-ниятларимиз ижобат топса, ўзбек пўлатининг сифати тубдан яхшиланади. Миқдори ҳам кўпаяди. Олдимизда батамом янги имкониятлар эшиги ланг очилади.**

Владимир Коровкин билан хайрлашар чоғимиз унинг хонасига бир даста ҳужжатларни кўтариб киришди.

— Ҳа, айтганча, — деди суҳбатдошимиз бизни бир зумга тўхтатиб, — жамоамиз келаси йилдан эътиборан яна бир хайрли ишга қўл урмоқчи. 150 минг тонна ингичка чивиқ пўлат тайёрлаш қувватига эга сим блоки қурилишини бошлаб юбормоқчи. Бу лойиҳа амалга ошса, аввало, қурилиш саноати корхоналарини ўзимизда ишлаб чиқарилган ингичка чивиқ пўлат билан таъминлашга эришамиз. Шунингдек, корхонамиз пайвандлаш электродлари ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлашда ғоят зарур аниқ ўлчамли симларга эҳтиёж сезмайди.

Юзаки қараганда, электродлар масаласи майда муаммога ўхшаб туюлади. Лекин ҳамма нарса ўзимизники ва беминнат бўлганига нима етсин!..

Ўтган асрнинг тўқсон учинчи йилида корхона 45 ёшга тўлди. Афсуски, бу санани бамайлихотир нишонлаш кўп-да кўнгилга сиғмади. Боиси — «Ранг кўр, ҳол сўр!» деганларидек, аҳвол ачинарли даражада эди. Комбинат зўр-базўр «нафас» оларди. Аниқроғи, фойда ўрнига зарар кўриб ишларди. Бора-бора қўрғошин-рух тайёрлаш тармоғи тақа-тақ тўхтади. Унинг бўшаб қолган қувватларидан ўзга мақсадда — мис рудаларини қайта ишлашда фойдаланишга тўғри келди. Шунга қарамай, маҳаллий хомашёлардан мис ва металл рух чиқариш кўпаймади, аксинча, озайди. Оқибатда вазият баттар танглашди.

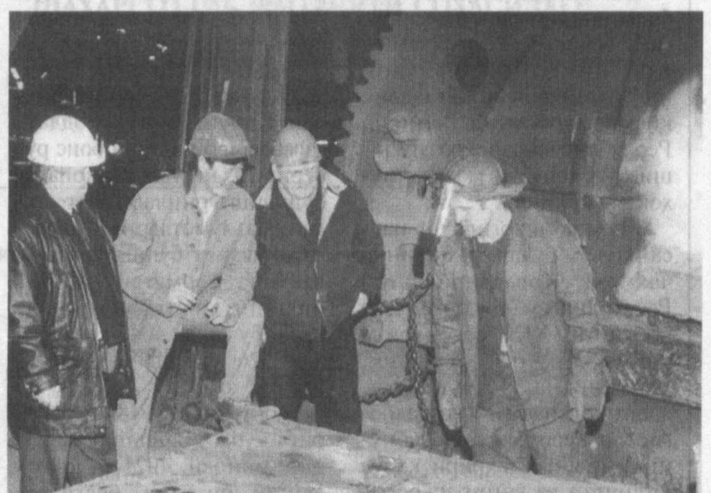

«Олмалиқ кон-металлургия комбинати» очиқ акциядорлик жамияти:

Интилганга толе ёр

Ёдингизда бўлса, бир вақтлар иқтисодиётнинг бошқа тармоқларида ҳам шундай ҳолат юзага қалқиб чиққанди. Ҳатто дўконлар бўшаб, ҳувиллаб қолганди. Ана шундай бир пайтда давлатимиз раҳбарияти аҳволни теран таҳлил этди. Бутун диққат-эътиборни биринчи навбатда ушбу соҳани жадал тараққий эттиришга қаратди. Иқтисодиётни яхшилаш эса кўп жиҳатдан саноатни оёққа турғазиш ва ўз маҳсулотларимизни четга чиқаришга боғлиқ эди. Бу ҳақиқат Олмалиқ кон-металлургия комбинати фаолияти тимсолида ҳам ўз ифодасини топди. Таъбир жоиз бўлса, унинг бугунги муваффақиятига ва шон-шуҳратига ўша кезлар тамал тоши қўйилганди.

Зеро, 1994 йил октябрь ойининг охирида республика Вазирлар Маҳкамасининг комбинат ишини барқарорлаштиришга доир қарори чиқди. У эзгу ният йўлида изланаётган олмалиқлик металлургларни янада руҳлантириб юборди. Яқин хориждаги ишончсиз ҳамкорлардан дадил воз кечилди. Улар етказиб берадиган хомашёларга ҳам кўз тикилмади. Комбинатга кўпроқ маҳаллий мутахассислар жалб этилди. Касб-ҳунарга ўқитилди.

МЕҲНАТГА ЯРАША РАҒБАТ

Юқорида тилга олинган ҳужжат асосида Молия вазирлиги комбинатга тегишли миқдорда кредит ажратди. Бу маблағ асбоб-ускуналарни қисман янгилашга, мис бойитиш фабрикасини қайта қуришга, таъмирлаш-тиклаш ишларига йўналтирилди. Пировардида кредит шамолга совурилмади, ўз самарасини берди.

1995 йил корхона учун туб бурилиш даври бўлди. У ўзини ўнглаб олишидан ташқари, четга ҳам харидоргир мис маҳсулотлари ва мис кукунини чиқара бошлади. Тушган валюта эса цехларни техник жиҳатдан қайта жиҳозлашга сарфланди.

Кейинчалик комбинат фаолияти янада кенгайтирилди. Янги-янги ҳамкорлар орттирди. Кўплаб шартномалар имзоланди. Шунга мувофиқ, «Ўзбекистон металлургия комбинати» ишлаб чиқариш акциядорлик бирлашмаси Олмалиққа 20 минг тонна майдалаш соққалари, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи эса 5 минг тонна тошкўмир етказиб берадиган бўлди. Бу чора-тадбирлар молибден, мис, рух каби рангли металлар ишлаб чиқаришнинг кескин кўпайишига олиб келди. Ўз навбатида хорижга маҳсулот сотиш ҳажми тўрт бараварга ошди.

Қолаверса, комбинатни қайта қуриш ва жиҳозлаш бўйича 1998-2007 йилларга мўлжалланган дастурда унинг экспорт салоҳиятини юксалтириш бош вазифалардан бири сифатида белгиланганди. Бу дастурда маҳсулотлар сифатини ошириш, мис, олтин ва кумушни аттестациядан ўтказиш, шунингдек, соф мисдан тайёр буюм-жиҳозлар ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор қаратилган эди.

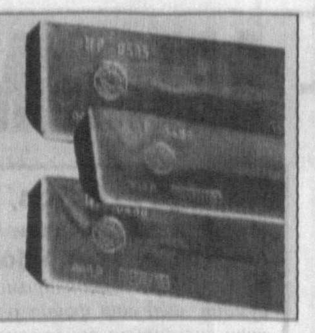

Энди икки оғиз сўз олтин ва кумуш ҳақида. Уларнинг мис эритиш заводида чиқарилишини Истиқлол шарофатидан десак, асло янглишмаймиз. Бу ерда дастлабки олтин ёмбиси 1991 йилнинг 26 декабрида қуйилганди. Кўп ўтмай, у Лондондаги Нодир металлар биржаси рўйхатидан фахрли ўрин эгаллади.

Комбинатнинг экскаватор ковши, тегирмон золдирлари сингари маҳсулотлари ҳам бугун дунёнинг кўплаб мамлакатларида маълум ва машҳур. Иш фаолияти эса ҳақли равишда халқаро эътирофга сазовор бўлмоқда. Буни унга 1997 йилнинг сентябрида Швейцарияда «Маркетингнинг олий даражаси учун», 1998 йилнинг май ва ноябрь ойларида Парижда «Сифат учун соврин» ҳамда халқаро «Голд стар» сифат соврини, июлда Нью-Йоркда «Американинг сифат учун олтин соврини» лойиқ кўрилганидан ҳам билиш мумкин.

Корхона ҳаётидаги туб ислоҳотлардан бири, шубҳасиз, унинг очиқ акциядорлик жамиятига айлантирилганлигидир. Кейинги йилларда ҳар бир ишчига 50 донадан ўн фоиз дивидендли акция тарқатилмоқда. Кўп меҳнат стажига эга бўлганларга эса, ишлаган ҳар бир йили учун қўшимча тарзда тўрттадан акция берилмоқда. Уларни хорижий инвесторларга эркин конвертирлаштирилган валюта эвазига сотиш ҳам муҳим аҳамият касб этаётир. Тўпланган сармоялар жамиятнинг молиявий аҳволини соғломлаштиришда жуда қўл келаётир.

ЯХШИ НИЯТЛАР ИЖОБАТИ

Корхонани замонавий технологиялар воситасида қайта жиҳозлашнинг узоқ муддатга мўлжалланган мукаммал дастури эзгу ғоялар билан йўғрилган. Асосий эътибор ички имкониятлардан унумли фойдаланишга, меҳнат ва маблағ сарфини имкон қадар камайтиришга, маҳсулот таннархини кескин арзонлаштиришга қаратилган. Бир қиёс: дунёнинг деярли ҳеч бир жойида конлардан қазилма бойликларни ташиб чиқаришда темир йўл транспортидан фойдаланилмайди. Бизда эса, бунинг аксини кўрамиз. Айтайлик, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг асосий хомашё базаси ҳисобланмиш Қалмоққир конида ҳам ҳали-ҳануз эскича усулда иш юритилади. Бу жуда қимматга тушади. Ортиқча ишчи кучи, меҳнат ва маблағ сарфлашни талаб қилади. Охир-оқибатда таннархга ҳам, сармоя заҳирасига ҳам салбий таъсир кўрсатади.

— Биз ана шуни назарда тутиб, конни бошдан-оёқ қайта жиҳозлашни режалаштирганмиз, — дейди акциядорлик жамияти бош директори Геннадий Прохоренко. — У ерда конвейер асосида ишлашни йўлга қўямиз. Бойитиш фабрикаларимизни янгидан қуриш асносида уларга беҳад юқори қувватга эга асбоб-ускуналарни ўрнатамиз. Чунончи, 70 та майдалаш машинаси ёки шунча тегирмонни уларнинг вазифасини бемалол бажара оладиган 5 та ёки 6 та янги дастгоҳга алмаштирамиз.

Долзарб юмушларимиздан яна бири металл қуломлар ишлаб чиқаришдан иборатдир. Негаки, мамлакатга соф қўрғошин керак. Биз эса, минг таассуфки, ҳозирга қадар фақат турли аралашмалар билан бойитилган қўрғошин етказиб беришдан нарига ўтолмай келаётгандик. Мана, вақти-соати етган экан, соф ҳолдаги қўрғошин тайёрлаш технологиясини ўзлаштираяпмиз. Насиб этса, 2004 йилдан бошлаб шу йўналишда алоҳида завод барпо этишга киришамиз...

— Бунда хомашё масаласи нима бўлади? У қаердан келтирилади?

— Умидимиз Жиззах вилоятидаги кондан. Унда бизга зарур қазилма бойлик яшириниб ётибди. Хуллас, мавжуд имкониятларни тўлиқ ишга солсак, ўз диёримиздаги хомашёлардан чиғирланадиган маҳсулотлар, металл тунукалар, қувурлар, алюминий листлар тайёрлашни ўзлаштириш мушкул иш эмас. Энг муҳими, мамлакатимиз рангли металлсиз қолмайди.

Бу гапга, сўзи билан иши бир одамларга ишонса бўлади!

***СЎНГСЎЗ ЎРНИДА.** Кўриниб турибдики, Бекобод ва Олмалиқдаги бу корхоналар Ўзбекистон металлургиясининг яловбардорларидир. Шу билан бирга, индустриямизнинг ажралмас бир бўлагидир. Уларда рўй берган туб ўзгаришлар, чунончи, мамлакатимизнинг қора ва рангли металларга бўлган эҳтиёжининг босқичма-босқич қондирилиб борилаётгани Истиқлол шарофатидандир. Импорт ўрнини босувчи ва экспорт қилишга мўлжалланган маҳсулотларнинг тобора кўпроқ ишлаб чиқарила бошлангани, янги-янги технологияларнинг кенг кўламда жорий этилиши, замонавий ва қўшма корхоналарнинг қад ростлаши давлатимиз раҳбариятининг ушбу тармоққа бевосита ва доимий ғамхўрлиги самарасидир.*

Бундай ютуқлар Навоий кон-металлургия комбинати, унинг таркибидаги «Зарафшон-Ньюмонт» қўшма корхонаси, Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати ва бошқа корхоналарда ҳам қўлга киритилмоқда. Биз ана шуларни назарда тутиб, эзгу мақсадда бошлаган ишимизни изчил давом эттирмоқчимиз. Газетамизнинг келгуси сонларида турли соҳаларга ихтисослаштирилган бошқа йирик жамоалар фаолияти ҳақида ҳам батафсил ҳикоя қилиб борамиз.

Михаил ЕГОРОВ, Абдунаби ҲАЙДАРОВ, «Халқ сўзи» ва «Народное слово» мухбирлари.

Режа бажарилса бўлдими?..

ЙЎҚ, дейди Қарши тумани ҳокими, Олий Мажлис депутати Сайфулла Хайруллаев

Аслида шартнома нима учун тузилади? Бажариш учун. Демак, шартномавий режани бажариш шарт. Масалан, пахта тайёрлаш шартномавий режасини бажармаслик ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Агарда етиштирган пахтангизнинг бир тоннасидан 29-30 фоиз эмас, балки 37-39 фоиз тола чиқса-чи? Йилни мўмайгина фойда билан якунласангиз-чи? Унда сиздан бахтли одам бўлмаса керак. Мабодо режани бажарганингиз билан фойда ўрнига зарар кўрсангиз-чи? Унда нима бўлади? У ҳолда одамларга нима дейсиз? Одамлар нима дейди?

Режани бажарибди, бўптида, қурғоқчилик шароитида бу катта гап, дегувчилар ҳам топилиши мумкин. Лекин 3 ва 4-сортга пахта сотиш эвазига, яна 3 ой деганда режани бажаришдан нима фойда? Балки бундан ўша раҳбар фойда кўрар? Мажлисларда дашном эшитмас. Мансабидан кетмас. Шундай бўлгач, одамларнинг қўли пул кўрмаслиги билан бундай раҳбарнинг нима иши бор? Ундайларга режа бажарилса бўлди. Бошқаси билан иши йўқ. Фойда кўрадими-зарарми — барибир.

Хўш, режани қойиллатиб бажариш мумкин эмасми? Мумкин. Қарши тумани пахтакорлари пахта тайёрлаш шартномавий режасини ҳар йили вилоятда биринчи бўлиб бажарадилар. Хусусан, бу йил ҳам давлатга 44 минг 900 тонна ўрнига 46 минг 62 тонна пахта сотилди. Бу 2000 йилдагига нисбатан 7 минг 807 тонна кўпдир. Муҳими, 34 минг 882 тонна ҳосил, яъни жами пахтанинг 78 фоизи биринчи навга қабул қилинди. Ваҳоланки, ўтган йили 23 минг 747 тонна пахта 1-сортга топширилган эди. Қаранг, бир йилда шунча ўзгариш. Яна бир жиддий ўзгариш шуки, паст сортга пахта сотиш кескин камайди.

Бултур, шунингдек, тайёрланган пахтанинг 2 минг 806 килограмми скидка (чиқим) қилинганди. Бу йил эса, аксинча, пахта сортининг юқорилиги ва тозалиги учун 398 тонна пахта накидка (устама) сифатида берилди. Натижада 4 миллион 235 минг 26 сўм фойда кўрилди. Умуман, туманда пахтачиликдан 4 миллиард 445 миллион 536 минг сўм даромад олиниб, соф фойда 914 миллион 516 минг сўмни ташкил этди. Бошқача айтганда, бир сўм харажат қилиниб, 11 сўм даромад қўлга киритилди.

Хўш, деҳқонга фойда бўляптими? Туман бўйича пудратчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 8609 сўм. Унга дивиденд сифатида берилган 115 миллион 954 минг сўмни ҳам қўшинг. Мукофот бу ҳисобга кирмайди. Қолаверса, пудратчилар учун 2112 тонна пахта ёғи, 7 минг 34 тонна кунжара, 5919 тонна шелуха ажратилди. Мана, сизга моддий манфаатдорликнинг оддий мисоли!

Шундай бўлгандан кейин деҳқонга уни қил, буни қил, дейишга ҳожат қоладими? Асло! Қарши тумани пахтакорлари ҳар йили шартномавий режани биринчи бўлиб бажаришларининг сабаби ҳам шу. Асосий мақсад эса режани бир амаллаб бажариб, олқиш олиш эмас, балки аъло сифатли пахта топшириб, давлатга ҳам, ўзларига ҳам катта фойда келтиришдир. Улар шунинг уддасидан чиқаяптилар.

Туманда 18 та хўжалик бор. Уларнинг барида йил фойда билан якунланди. Жумладан, «Ипак йўли» хўжалигида 233 миллион 602 минг сўм, Собир Раҳимов номли хўжаликда 201 миллион 400 минг сўм, Яхши Омонов номли хўжаликда 193 миллион 429 минг сўм, Юсуф Хушвақтов номли хўжаликда 150 миллион 493 минг сўм, «Бешкент» хўжалигида 128 миллион 569 минг сўм фойда олинди. Шундай экан, бу хўжаликлар раҳбарларининг пудратчилардан тили қисиқ бўлмайдида. Пудратчи ҳам меҳнатига яраша ҳақ олаяпти. Масалан, «Бейкент» кооператив ширкат хўжалиги пудратчиси Холиёр Эсонов бу йил 43 минг 32 сўм дивиденд олди. Қисқаси, унинг бир ойлик оилавий топиш-тутиши 203 минг 855 сўм, бир йилда эса 2 миллион 446 минг 268 сўмни ташкил этди. Албатта, бу унинг чўнтагига нақд тушгани. Чунки пудратчи 10 гектар ернинг ҳар гектаридан 83 центнердан пахта олган. Унинг 32 тоннасини уруғликка сотган. Шунинг ўзидан 300 минг сўм қўшимча даромад қилган. Пахтаси сифатли ва тоза бўлганлиги учун, 3 тонна пахта накидка (устама) сифатида қўшиб берилган. Бундан яна 312 минг сўм даромад келган. 47 тонна пахтаси 1-навга, 3 тоннаси 2-навга, ярим тоннаси 3-навга сотилган. Режадан ошиқча маҳсулот сотгани учун, 20 фоиз мукофот (563 минг сўм) ҳам берилган. Шундай қилиб, ўзича 2 миллион 682 минг 554 сўм даромад кўраман, деб бизнес-режа тузган Холиёр Эсонов якунда 5 миллион 527 минг сўм даромадга эга бўлди.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Йил якуни бўйича унга 2 тонна 940 килограмм кунжара, 2 тонна 340 килограмм шелуха, 780 килограмм ёғ ҳам тегади, Пулга чақса — кунжара 97 минг 30 сўм, шелуха 30 минг 30 сўм, пахта ёғи 430 минг 560 сўм бўлади. Энди ўзингиз ўйлаб кўринг: у ишламай, ким ишласин? Бу биргина пудратчи мисолидаги гап. Ҳамма хўжаликларда ҳам пудратчилар ана шундай даромад кўришмоқда.

Лекин туман ҳокими Сайфулла Хайруллаев бундан қаноатланмаслигини айтди. Нега?

Тажриба, таҳлил, таққос

Унинг ўқтиришича, ҳали фойдаланилмаётган имкониятлар кўп. «Ипак йўли» хўжалиги бошқаруви раиси Шомурод Султонов бу гапни тасдиқлади. Ҳақиқатан ҳам шундай. Пахта ҳосилдорлигини янада ошириш мумкин. Дон етиштиришни ҳам кўпайтирса бўлади. Ҳосилдорликда андижонликларга тенглашишнинг иложи йўқми? Бор.

Бу гаплардан кўнгил кўтарилади, дил яйрайди, руҳ тетиклашади. Нега энди бошқа туманларда шундай бўлиши мумкин эмас? Ахир Қарши тумани деҳқонлари учун алоҳида ой чиққани йўқ-ку? Ери ҳам, тупроғи ҳам бошқача, суви ҳам ортиқча эмас-ку?

— «Халқ сўзи»га обуна бўлишда ҳам биринчи бўламиз, — дейди Сайфулла Хайруллаев. — Шунча даромад топиб, газета ўқимасак, ҳукуматимизнинг сиёсатини уқмасак, унда жаҳон талабларига қандай жавоб берамиз? Энди ишни ҳам қотириш керак, бошни ҳам. Ўқиб, ўрганиб, ақлни пешлаш ҳам лозим. Шунда қўлингиздан иш, оғзингиздан гап келади. Оғзингиздагини бировга олдирмайсиз. Ҳуқуқни билган одам шундай қилади. Пул топиб, ҳисобини топмаса, қандай гап? Ҳисобини топган ўқийди-да.

Мен ҳокимнинг бу гапларига ишондим. Чунки у аслида бўладиган гапни айтади. Қанийди, бошқа туманлардаги ҳокимлар ҳам шундай сифатларни ўзларида мужассам этсалар? Унда Қашқадарё ҳадеб орқада қолмасди. Пахта терими ҳам бу йилгидек 3 ойга чўзилмасди. Энг муҳими, деҳқонларнинг киссаси жарақ-жарақ пул кўрарди. Оқибатда ишга бўлган иштиёқ ошарди, муносабат ўзгарарди.

Хуллас, ишнинг кўзини билиб ишлаб, фойда олиш — Қарши тумани деҳқонларига хос хусусият. Истардикки, уларнинг бундан кейин сарфлаган 1 сўми 11 сўм эмас, балки 111 сўм даромад келтирсин. Шунда асосий мақсад — режани бажариш эмаслигини бошқалар ҳам яхшироқ тушуниб олишарди. Зеро, биз нафақат Қарши тумани, балки Қашқадарё вилояти деҳқонларининг ана шундай фойда олиб ишлашларини хоҳлаймиз.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: туман ҳокими Сайфулла Хайруллаев «Бешкент» ширкат хўжалиги деҳқонларини навбатдаги ютуқ билан табриклаётган пайт.

Тоҳиржон ҲАМРОҚЎЛОВ олган сурат.

Накд евролар муомалага киритилмокда

(Давоми. Боши 1-бетда).

— Қайси Европа давлатлари ушбу Европа Валюта Иттифоқига аъзо бўлдилар?

— Ҳозирги пайтда 12 та давлат Европа Валюта Иттифоқи (ЕВИ)нинг аъзолари ҳисобланишади. Булар қуйидагилардир: Бельгия, Германия, Греция, Испания, Франция, Ирландия, Италия, Люксембург, Нидерландия (Голландия), Австрия, Португалия, Финляндия.

— Ушбу иттифоққа аъзо давлатларнинг миллий валюталарини еврога алмаштириш тартиби ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз.

— 2002 йил 1 январдан бошлаб ЕВИ ҳудудида қоғоз банкнотлар ва тангалар кўринишида нақд евро муомалага киритилади.

Евро 2002 йил бошидаги ўтиш даври мобайнида бошқа тегишли миллий валюталар билан биргаликда муомалада бўлади. 2002 йил 1 мартдан бошлаб евро Европа Валюта Иттифоқи ҳудудида ягона қонуний тўлов воситасига айланади.

Европа Марказий банки томонидан ишлаб чиқилган режага кўра, тегишли Европа давлатларининг миллий валюталари 2002 йилнинг муайян саналаригача муомалада бўлади. Хусусан, Голландияда миллий валюта 2002 йилнинг 28 январигача, Ирландияда — 9 февралгача, Францияда — 17 февралгача ва қолган аъзо давлатларда — 28 февралгача миллий валюталар муомалада юради.

2002 йил 1 мартдан сўнг Европа ҳамжамияти давлатларининг миллий валютасини еврога алмаштириш Европа Валюта Иттифоқига кирувчи мамлакатга қараб ушбу давлатларнинг тижорат банклари томонидан 2002 йилнинг муайян санасигача, кейинчалик эса бундай алмаштириш тегишли Марказий банклар томонидан амалга оширилади, бунда алмаштириш муддати 2 йилдан 30 йилгача давом этади.

— Евронинг нақд муомалага киритилиши муносабати билан республикамизда қандай чора-тадбирлар амалга оширилмоқда?

— Таъкидлаш лозимки, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан Германия Марказий банки билан биргаликда Ўзбекистонга нақд еврони келтириш, нақд евронинг муомалага киритилиши ҳақидаги зарур ахборот материалларини олиш ва уни республикадаги ваколатли банклар ўртасида тарқатишга доир зарур чора-тадбирлар амалга оширилди.

Шунингдек, бугунги кунда ваколатли банкларда евро банкнотларининг ҳақиқийлигини аниқлайдиган махсус детекторлар мавжуд бўлиб, тегишли ходимлар махсус ўқувдан ўтказилди.

Ҳозирги пайтда нақд Европа валютасига бўлган талабдан келиб чиққан ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки томонидан етарли миқдордаги нақд евро банкнотлари республикамизга келтирилган.

Бундан ташқари, 1999 йилда евро муомалага киритилган пайтдан бошлаб унинг нақд ҳолда муомалага киритилиши билан боғлиқ масалалар бўйича зарур ахборотлар вақти-вақти билан тижорат банкларига етказилиб турилибди. Марказий банк ва республика тижорат банкларининг тегишли бўлинмалари ходимлари учун мунтазам равишда таништирув семинарлари ўтказиб келинмоқда. Шундай амалий семинарлардан бири жорий йилнинг 18 декабрь куни Марказий банкда ўтказилди. Ушбу семинарда Марказий банк, ваколатли банклар раҳбарлари ҳамда мамлакатимиз тижорат банкларининг валюта-айирбошлаш ва эмиссия-касса операциялари бошқармалари бошлиқлари иштирок этишди. Унда 2002 йил 1 январдан бошлаб Европа Ҳамжамияти ҳудудида янги валюта — евронинг нақд муомалага киритилиши билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Хусусан, Европа Ҳамжамиятига аъзо давлатларнинг миллий валюталарини еврога айирбошлаш ва евронинг ҳақиқийлигини аниқлаш масалалари муҳокама қилинди. Ваколатли банклар вакилларига евронинг нақд муомалага киритилишига оид зарур ахборот материаллари, янги валюта намуналари, плакатлар ва брошюралар намойиш этилди.

Бундан ташқари, ваколатли банклар зиммасига мижозлар ва аҳоли ўртасида евронинг нақд муомалага киритилиши ва қалбаки евро банкнотлари пайдо бўлишининг олдини олиш борасида тушунтириш ишларини амалга ошириш вазифаси топширилди.

— Республикамиз фуқаролари ўзларининг депозит ҳисобрақамларидаги ва нақд ҳолдаги мавжуд Европа Валюта Иттифоқига аъзо давлатларнинг миллий валюталарини қандай қилиб еврога алмаштириб олишлари мумкин?

— 2002 йил 1 январдан бошлаб Европа Валюта Иттифоқи давлатларига бораётган резидентлар айирбошлаш шохобчаларида нақд еврони АҚШ долларини сотиб олиш тартибида сотиб олишлари мумкин.

Бундан ташқари, Евроҳудудга аъзо мамлакатларнинг миллий валюталарига эга бўлган фуқаролар уларни 2002 йил 15 февралгача нақд еврога ёки эркин муомаладаги бошқа валюталарга алмаштиришлари, шунингдек, республика ваколатли банкларида очилган омонатларга жойлаштиришлари мумкин. Масалан, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкида ушбу мақсадлар учун «Евро айирбошлаш» номли махсус омонат очилган. Жорий йилнинг 25 декабригача Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг ҳар бир вилоят бўлимида ва Тошкент шаҳридаги банк муассасаларида шундай депозитларни олиш мумкин.

Қўйилган депозитлар дарҳол еврога ўтказилади, ушбу депозитларни янги йилдан бошлаб банклардан олиш мумкин. Шу билан бир қаторда зарурат туғилганида банк бу маблағларни 2002 йилнинг 1 январигача ҳам бериши мумкин. Лекин бу ҳолда у АҚШ долларида ёки Евроҳудудга кирмайдиган бошқа ҳар қандай давлатларнинг эркин муомаладаги валютасида берилади.

Қайд этиш лозимки, ЕИ давлатларининг миллий валюталарида депозит ҳисобрақамига эга бўлган республикамиз резидентлари — жисмоний шахслар воситачилик ҳақини тўлаган ҳолда уни еврога ёки эркин муомаладаги бошқа валютага айирбошлашлари мумкин.

— Мурод Миракбарович, айтингчи, евро банкнотлари ва тангалари қандай қийматларда чиқарилади ва улар қалбакилаштиришдан қандай ҳимояланган?

— Евро банкнотлари еттита қийматда, аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, 5, 10, 20, 50, 100, 200 ва 500 евролик банкнотларда чиқарилади. Барча банкнотлар бир-биридан ранги, ўлчамига қараб фарқланади ва қайси давлатда тайёрланганидан қатъи назар, ҳаммаси бир хил кўринишга эга бўлади. Банкнот номинали қанчалик катта бўлгани сайин, унинг ҳажми ҳам шунчалик ортиб боради.

Евро тангалари 1 ва 2 евро, шунингдек, 1, 2, 5, 10, 20 ва 50 цент қийматларида зарб этилган. Барча евро тангаларнинг қиймат кўрсатилган томони бир хил кўринишга эга, лекин унинг орқа томонида у тайёрланган мамлакатларнинг миллий рамзлари акс эттирилган. Тангалар қийматига қараб ҳажми, ранги ва қалинлиги билан ҳам фарқланади.

Барча тангалар ва қоғоз пуллар қайси давлатларда тайёрланганлигига қарамасдан Евроҳудудда эркин муомалада юрадилар.

Евро банкнотлари — қалбакилаштиришдан ишончли ҳимояланган бўлиб, уларни тайёрлашда энг мукаммал технологиялардан ва махсус рельефли қоғозлардан фойдаланилган. Сув белгилари, ҳимоя иплари ва ҳошиялари, ўрин босувчи тасвир, голограммалар, оптик жиҳатдан товланиб турадиган бўёқ асосий ҳимоя воситалари ҳисобланади.

Қатор ҳимоя белгилари эса кўзи ожиз ва яхши кўра олмайдиган кишиларга турли қийматдаги банкнотларни таниб олишга ёрдам беради.

Шунингдек, аҳоли эътиборини шунга қаратиш зарурки, евро банкнотлари ва тангалари фақат 2002 йил 1 январдан бошлаб муомалага киритилмоқда, ўз-ўзидан ушбу санагача нақд евролар муомалада бўлмайди.

Еврони нақд муомалага киритиш бўйича саволлар туғилса, Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига (700001 Тошкент шаҳри, «Ўзбекистон» шоҳкўчаси 6-уй, телефонлар: 133-29-03, 133-98-40, 133-29-78 ва 133-42-69) мурожаат қилишингизни сўраймиз.

Бу ерда малакали мутахассислардан муфассал ахборот олишингиз мумкин.

Фонд банклар фаолиятига доир, банк сири ҳисобланган ахборотни ошкор этган тақдирда ҳуқуқлари бузилган банк ва (ёки) омонатчи Фонддан ўзига етказилган зарарни қоплашни талаб қилишга ҳақлидир.

Хизмат вазифасига кўра, банк ахборотидан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар хизмат сирини ошкор этганлик учун қонунда белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

15-модда. Низоларни ҳал қилиш

Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш билан боғлиқ низолар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

16-модда. Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

* * *

Қонун лойиҳаси бўйича таклиф ва мулоҳазаларингизни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасига, қуйидаги манзилга юборишингизни сўраймиз: 700035, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси.

Телефонлар: 139-86-58, 139-86-43.

12

Қирқиш чизиғи

Буклаш чизиғи

Лойиҳа

Ўзбекистон Республикасининг

ҚОНУНИ

ФУҚАРОЛАРНИНГ БАНКЛАРДАГИ ОМОНАТЛАРИНИ ҲИМОЯЛАШ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

«Халқ сўзи» — «Народное слово»

2001 йил

Қирқиш чизиғи

зилган санада банкнинг амалда шаклланган устав капитали миқдорининг 0,1 фоизини ташкил этади.

Календарь бадал — банклар томонидан Фондга йилнинг ҳар чорагида ўтказиладиган пул маблағлари суммаси. Календарь бадалларнинг миқдори омонатларнинг йил чорагидаги амалдаги қолдиғига қараб, Фонд кузатув кенгаши томонидан белгиланган миқдорда белгиланади, аммо омонатлар умумий суммасининг 0,5 фоизидан кўп бўлмаслиги керак.

Тўланган календарь бадалларининг суммаси банкдаги омонатлар қолдиқлари умумий суммасининг 5 фоизига етганда, банклар томонидан календарь бадалларини тўлаш тўхтатилади. Омонатлар қолдиқларининг умумий суммаси ўзгарганда, Фондга тўланган календарь бадалларининг суммаси қайта ҳисоблаб чиқилиши керак.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан банклар учун фуқароларнинг пул маблағларини омонатларга жалб этишга тақиқ жорий этилиши банкни Фондга календарь бадалларини тўлашдан озод этмайди.

Календарь бадалнинг ставкалари ўзгартирилган тақдирда, Фонд банкларни бундан камида ўттиз кун олдин хабардор қилиши шарт.

Омонатлар бўйича календарь бадал чет эл валютасида ҳисоб-китоб қилинганда, Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг календарь бадал ўтказилган кундан олдинги куни амалда бўлган курси бўйича қайта ҳисоблаб чиқилади.

Банкларнинг Фондга тўлайдиган мажбурий бадаллари кўрсатилаётган хизматлар қийматига кири-

10

Лойиҳа

Ўзбекистон Республикасининг

ҚОНУНИ

ФУҚАРОЛАРНИНГ БАНКЛАРДАГИ ОМОНАТЛАРИНИ ҲИМОЯЛАШ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, чет эллик фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг (бундан буён матнда фуқаролар деб юритилади) банклардаги омонатларини ҳимоялашни таъминлашга доир муносабатларни тартибга солишдан иборатдир.

Фуқароларнинг банклардаги кафолатлашнинг алоҳида тартиби назарда тутилган омонатларига ушбу Қонун татбиқ этилмайди.

2-модда. Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Кафолатлаш объекти

3

Қирқиш чизиғи

омонатлар тўлови суммаси билан банкнинг муқобил талаблари суммаси ўртасидаги фарқ сифатида белгиланади.

Чет эл валютасидаги омонатлар бўйича ҳақ тўлаш ушбу Қонун билан белгиланган тартибда ва миқдорларда, лицензия чақириб олинадиган куни Ўзбекистон Республикаси Марказий банки белгилаган қийматга тенг миқдордаги миллий валютада амалга оширилади.

9-модда. Фуқароларга омонатлар бўйича ҳақ тўлаш тартиби

Банкнинг тугатиш комиссияси лицензия чақириб олинганидан сўнг икки ой мобайнида кредиторларни аниқлаш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг мажбурий заҳиралари фондига депозитга қўйилган дебиторлик қарзлари ва маблағларини олиш чораларини кўради. Мазкур маблағлар биринчи навбатда тугатилаётган банкнинг фуқаролар омонатлари бўйича қарзларини қоплашга йўналтирилади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган муддат тугаганидан сўнг, банкнинг тугатиш комиссияси ўн кунлик муддат ичида Фондга қуйидагиларни тақдим этиши шарт:

тасдиқланган оралиқ тугатиш баланси;

тугатилаётган банк мол-мулкининг таркиби тўғрисидаги маълумот;

кредиторлар томонидан тақдим этилган талаблар рўйхати;

фуқаролар омонатларининг миқдорларини тасдиқловчи маълумот;

фуқароларнинг омонатлари бўйича ҳақ тўлаш учун

8

олият юритади.

Фонднинг мол-мулки банкларнинг мажбурий бадаллари, маблағлар қўйилишидан олинган даромадлар, шунингдек, қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа тушумлар ҳисобидан шакллантирилади.

Фонднинг пул маблағлари Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида сақланади.

Фонд давлат божлари, солиқлар ва йиғимлар тўлашдан озод этилади.

Фонд молиявий ёрдам кўрсатиш ва хайрия фаолияти билан шуғулланиши мумкин эмас.

5-модда. Фонднинг кузатув кенгаши

Фондни бошқариш Фонднинг кузатув кенгаши ва Фонднинг ижро қилувчи органи томонидан амалга оширилади.

Фонд кузатув кенгашининг раиси ва бошқа аъзолари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

Фонд кузатув кенгашининг мажлиси заруратга қараб, унинг раиси ёки Фонд кузатув кенгаши аъзоларининг камида учдан бир қисми томонидан, аммо йилнинг ҳар чорагида камида бир марта чақирилади.

Фонднинг кузатув кенгаши, агар мажлисда аъзоларнинг камида учдан икки қисми қатнашсагина қарор қабул қилиш ҳуқуқига эгадир. Фонд кузатув кенгашининг қарори, агар мажлисда қатнашаётганларнинг учдан икки қисми унинг учун овоз берсагина қабул қилинади. Овозлар тенг бўлганда, Фонд кузатув кенгаши раисининг овози ҳал қилувчи ҳисобланади.

Фонд директори Фонд кузатув кенгашининг маж-

5

Буклаш чизиғи

Қирқиш чизиғи

Театрнинг янги қиёфаси

Алишер Навоий номли Наманган вилоят мусиқали драма театрининг театр санъати ривожида ўзига хос ўрни бор. Унинг саҳнасида сайқал топган истеъдодларнинг анчагинаси ўзбек театрининг ёрқин юлдузларига айланган. Аҳолининг маънавий тарбиясига муносиб ҳисса қўшиб келаётган ушбу санъат даргоҳининг асосий биноси янгича қиёфа касб этди. Кошонанинг миллий руҳдаги ташқи ва ички безаклари кишини ҳайратга солади. Ижодий жамоа учун ҳам, томошабин ва дам олувчилар учун ҳам қулай шароит яратилган хиёбонда халқ сайиллари, бошқа кўнгилочар тадбирлар ўтказиш мумкин.

Янгиланган маънавият ўчоғининг тақдимот маросими Конституция байрами тантаналари билан уйғунлашиб кетди.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

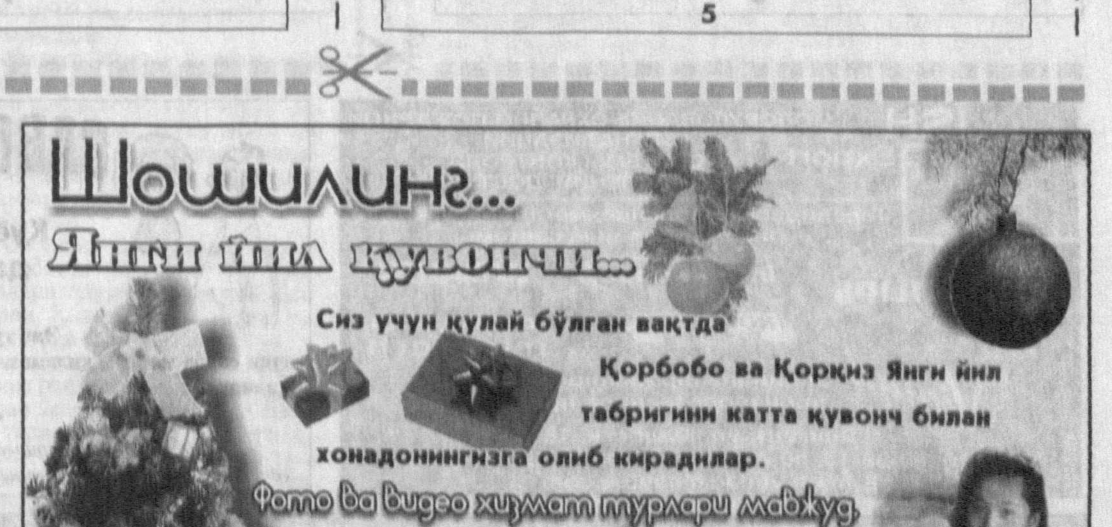

«Даварxитектқурилиш» қўмитасига қарашли пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича хўжалик ҳисобидаги республика бошқармаси Сурхондарё вилоят филиалининг 2001 йил 4 декабрь куни «Халқ сўзи» газетасида берилган эълонидаги «Аризалар 2001 йилнинг 13 декабригача қабул қилинади» деган жумла «Талабгорлардан таклиф (офферталар) бир ой муддат ичида қабул қилинади» деб ўқилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг
ҚАРОРИ

«Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. "Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси биринчи ўқишда маъқуллансин.

2. "Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси учун "Халқ сўзи" ва "Народное слово" газеталарида эълон қилинсин.

3. Олий Мажлиснинг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси тушган таклифларни манфаатдор вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар билан биргаликда умумлаштирсин ҳамда "Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг маромига етказилган лойиҳасини Олий Мажлис муҳокамасига киритсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 7 декабрь.

2

Букланш чизиғи

Қирқиш чизиғи

тиладиган харажатларига ёзиб қўйилади.

11-модда. Фондга ссуда бериш

Фуқароларнинг омонатлари бўйича ҳақ тўлаш учун Фонднинг маблағлари етарли бўлмаган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорига биноан, Фондга ссуда берилади ва у кейинчалик Фонд тушумлари ҳисобидан қопланади.

12-модда. Фонд билан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ўртасида ахборот алмашиш

Фонд билан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Фонд ўз вазифаларини бажариши учун зарур ахборотни мунтазам равишда алмашиб турадилар.

13-модда. Банкларнинг Фонд олдидаги мажбуриятлари

Банклар:

ушбу Қонунда белгиланган мажбурий бадалларни ўз вақтида ва тўлиқ миқдорда тўлашлари;

ушбу Қонунга мувофиқ кафолатланиши зарур бўлган омонатлар сони ва миқдорлари тўғрисидаги маълумотларни Фондга тақдим этишлари шарт.

Банк тугатилган тақдирда, тугатиш комиссияси омонатлар бўйича тўланган ҳақ суммаси билан тугатилаётган банкнинг Фондга тўлаган бадали суммаси ўртасидаги фарқни, шунингдек, омонатлар бўйича ҳақ тўлаш пайтида қилган харажатларини Фондга тўлаши шарт.

14-модда. Банклар фаолиятига доир ахборотни ошкор қилмаслик

Фонд банклар фаолиятига доир ахборотнинг ошкор этилмаслигини кафолатлайди.

11

Қирқиш чизиғи

Фуқароларнинг банклардаги омонатлари кафолатлаш объекти ҳисобланади.

Ушбу Қонунга мувофиқ:

фуқароларнинг банклар ишончли бошқарувига топширилган;

тақдим этувчининг ҳисобварақларидаги;

юридик шахс ташкил этмаган ҳолда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган жисмоний шахсларнинг ҳисобварақларига (агар бу ҳисобварақлар мазкур фаолият муносабати билан очилган бўлса) қўйилган;

мазкур банк ёки учинчи шахслар олдидаги мажбуриятларни таъминлаш учун қўйилган омонатлардаги;

Ўзбекистон Республикаси банкларининг чет эллардаги филиалларига қўйилган пул маблағлари кафолатлаш объектлари ҳисобланмайди.

4-модда. Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди

Ушбу Қонуннинг мақсадларини амалга ошириш учун — Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди (бундан буён матнда Фонд деб юритилади) тузилади.

Фонд фаолиятининг мақсади банкнинг банк операцияларини ўтказиш ҳуқуқини берувчи лицензияси Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан чақириб олинган тақдирда (банк қайта ташкил этилган ҳоллар бундан мустасно), омонатлар бўйича ҳақ тўланишини ушбу Қонунда назарда тутилган шартларда ва миқдорда кафолатлашдан иборатдир.

Фонд юридик шахс ҳисобланади ва банклар билан ёзма равишда тузиладиган шартномалар асосида фа-

4

Фондга зарур бўладиган маблағларнинг ҳисоб-китоби.

Фонд оралиқ тугатиш балансини олган кундан бошлаб уч кунлик муддат ичида фуқароларнинг омонатлар бўйича ҳақ олиш тартиби ва муддатлари тўғрисидаги хабарни оммавий ахборот воситаларида эълон қилади.

Фонд омонатлар бўйича ҳақ тўлашни оммавий ахборот воситаларида хабар эълон қилинган пайтдан эътиборан ўн кун ичида бошлаши шарт. Ҳақ тўлашни Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг розилиги билан Фонд томонидан белгиланган банк (агент банк) амалга оширади. Омонатчилар агент банкка омонатлар бўйича ҳақ олиш учун мурожаат қилганларида, агент банк мазкур ҳақни омонатчи ўзида омонат борлигини тасдиқловчи ва шахсини тасдиқловчи ҳужжатларни кўрсатган тақдирда тўлаши шарт.

Омонатлар бўйича ҳақ тегишли ҳужжатлар кўрсатилганда, омонатчиларнинг қонуний вакилларига ёки уларнинг ҳуқуқий ворисларига ҳам тўланади.

Омонатчининг Фонддан омонат бўйича ҳақини олиши унинг банкка нисбатан омонатлар бўйича олинган ҳақдан ортиқроқ миқдордаги талабларини қондиришга доир ҳуқуқларини истисно этмайди.

10-модда. Банкларнинг Фондга тўлайдиган мажбурий бадаллари

Бирйўла тўлайдиган ва календарь бадаллар банкларнинг Фондга тўлайдиган мажбурий бадалларидир.

Банкнинг Фондга бирйўла тўлайдиган бадали банк билан Фонд ўртасида ёзма равишда битим ту

9

Қирқиш чизиғи

лисларида маслаҳат овози ҳуқуқи билан иштирок этади.

6-модда. Фонд кузатув кенгашининг ваколатлари

Фонд кузатув кенгаши:

календарь бадаллари ставкаларини, ҳисоб-китоб тартиби ва уларни киритиш муддатларини тасдиқлайди;

омонатлар бўйича ҳақ тўлаш тўғрисида қарор қабул қилади;

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг розилиги билан агент банкни танлайди;

маблағларни давлат қимматли қоғозларига ва бошқа активларга қўйиш бўйича қарор қабул қилади;

Фонд маблағларидан фойдаланиш тартибини, шу жумладан, жорий фаолият учун харажатлар сметасини тасдиқлайди;

Фонднинг ижро қилувчи органини тузади ва унинг фаолияти устидан назорат қилади;

аудиторлик ташкилотини белгилайди;

қонун ҳужжатларига мувофиқ, бошқа ваколатларни амалга оширади.

7-модда. Фонднинг ижро қилувчи органи

Фонднинг ижро қилувчи органи фонд дирекцияси ҳисобланиб, у жорий раҳбарликни амалга оширувчи ва Фонд фаолияти учун жавобгар бўлади. Дирекция таркибига Фонд директори, унинг ўринбосари ва бош бухгалтер киради.

Фонд дирекцияси:

банклар бирйўла тўланадиган бадалларни ва календарь бадалларни ўз вақтида ва тўлиқ ўтказиши устидан назоратни амалга оширади;

фуқароларнинг омонатлари бўйича ҳақ тўлаш

6

чора-тадбирларини амалга оширади;

жорий фаолият учун харажатлар сметаси тўғрисидаги таклифни Фонднинг кузатув кенгаши тасдиғига киритади;

қонун ҳужжатларига мувофиқ, бошқа ваколатларни амалга оширади.

8-модда. Фуқароларнинг банклардаги омонатлари бўйича ҳақ тўлаш миқдорлари

Банклардаги омонатлар бўйича Фонд маблағлари ҳисобидан омонатларнинг қолдиқлари бўйича қуйидаги миқдорларда ҳақ тўлаш кафолатланади:

лицензия чақириб олинган куни омонатлар қолдиқлари қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг юз бараваригача миқдорда бўлганда — тўлиқ ҳажмда;

агар омонатларнинг қолдиқлари энг кам ойлик иш ҳақининг юз баравари миқдоридан ортиқ бўлса — лицензия чақириб олинган куни қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг юз баравари миқдоридан кўп бўлган омонатлар қолдиқ суммаларининг 90 фоизи миқдорида, лекин қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг икки юз эллик баравари миқдоридан ортиқ бўлмаган суммада.

Омонатлар бўйича ҳақ тўлаш миқдори қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тасдиқланган оралиқ тугатиш балансида акс эттирилган фуқароларнинг банклардаги омонатлари суммасига қараб ҳисоблаб чиқилади.

Агар банк омонатчига нисбатан кредитор сифатида ҳам иш юритган бўлса, омонатлар бўйича ҳақ тўлаш миқдори омонатчига тўланиши зарур бўлган

7

Бокс: республика чемпионати

Жиззахда бошланган республика чемпионати тобора қизғин тус олмоқда. Буни Олимпия заҳиралари коллежининг улкан залларини тўлдириб турган томошабинлар ҳам яққол тасдиқлайди.

Ринг ҳаяжони

Мусобақанинг иккинчи кунидаги беллашувларда 12 жуфт боксчи қатнашди. Таъкидлаш керакки, рингдаги курашларни кузатиб турган томошабинлар ҳам, мутахассислар ҳам ўзбек боксининг тобора ҳужумкор бўлиб бораётганидан мамнуният изҳор қилишди. Мусобақаларга келган 130 нафар спортчи орасида мамлакатимизнинг энг кучли боксчилари борлиги чемпионатнинг финал ўйинлари кескин бўлишидан далолат бермоқда.

Мусобақанинг дастлабки куни 51 килограммлик боксчилар ўртасида фарғоналик Рустам Султонов ҳамда наманганлик Бобир Дадабоевлар чиройли ғалабаларга эришдилар. 60 килограммлик боксчилардан бухоролик Ж. Ибрагимов Андижон вилояти вакили Х. Мадаминовни 16:9, жиззахлик А. Норматов Самарқанд вилояти вакили У. Аҳмедовни 19:4, яна бир жиззахлик Ш. Бозоров қорақалпоғистонлик спортчи А. Сағинбоевни 16:8 ҳисобида мағлубиятга учратишди.

Мусобақалар 22 декабргача давом этади.

Баҳриддин САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Яшараётган Бухоро

келгуси йил баҳорида универсиада қатнашчиларини ўз бағрига чорлайди

Бугун Бухоро заминига қадам қўйсангиз, ажиб бир кўтаринки кайфиятга, эл-улус ҳаракатларида уйғониш ва жонланиш рўй бераётганига гувоҳ бўласиз. Халқ ғуруруни ўзида ифода этган тик қоматли минорлар одамлар руҳидан жилоланиб, бамисоли яшаргандай. Мактаб ўқувчиларидан тортиб маҳалла оқсоқолларигача — ҳамма-ҳамма шаҳар кўчаларига чиққан. Кимдир йўл чеккасига ям-яшил арча ниҳолини ўтқазса, яна биров янги гулзор яратиш билан банд. Ободончилик ишлари авжида.

Хўш, барчани бирдай шижоатга ундаган руҳнинг сабаби нима? Гап шундаки, 2002 йилнинг май ойида Бухоро бутун Ўзбекистондан келган универсиада қатнашчиларини ўз бағрига олади. Шу боис ҳозир ҳар бир ҳаракат, тараддуд ёшлик ва спорт байрамига йўналтирилган. Мамлакатимиз олий ўқув юртларида таҳсил олаётган энг эпчил ва чаққон талабалар мустақил Ўзбекистон тарихида иккинчи универсиадани шу қадим заминда ўтказишади.

Аслида бу оммавий спорт шодиёнасига тайёргарлик ўтган йили Наманган универсиадасидан кейиноқ бошлаб юборилганди. Шу кунларда эса бу тадорик айни авж нуқтасига чиққан. Универсиада-

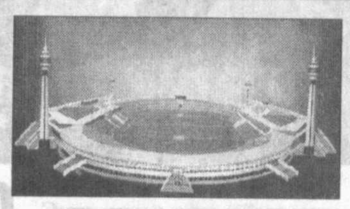

нинг бош объекти шаҳар марказида жойлашган «Бухоро» стадионидир. Энг замонавий коммуникация тизими асосида қурилаётган бу иншоот ҳамма жиҳатларига кўра, жаҳон андозаларига жавоб бериши кўзда тутилган. Стадионнинг майдон айланаси бўйлаб тортилган югуриш йўлаклари, оммавий ахборот воситалари вакиллари жойлашадиган шинам жойлар, хуллас, спортчи ва томошабинларнинг барча эҳтиёжларини қондириш имкониятига эга бўлган яхлит инфратузилма бунёд этилади.

Нафақат стадион, балки бу ердан Бухоро давлат университети ва озиқ-овқат технологияси институти ётоқхоналарига борадиган, спортнинг турли мусобақалари ўтадиган «Семурғ», «Ёшлик», «Ҳумо», «Олимпия», «Маданият саройи» мажмуалари орасидаги йўллар четларига зўр иштиёқ билан ишлов берилаяпти. Вилоят ҳокимлигининг масъул мутасаддилари, шаҳардаги барча ташкилотлар вакиллари кўнглида баҳор, яъни келгуси йил баҳорда бўладиган универсиадани дилларига тутиб ишлашяпти. Шаҳар кўчалари бўйлаб юрганингизда, сизни қандай гуллар кузатиб қолиши, истиқболингизда қандай табиат манзараси пайдо бўлиши — буларнинг ҳаммаси ҳозирдан кўрилаётган тараддудда тўла мужассамдир.

Вилоят спорт қўмитаси раиси Раим Ҳайдарзоданинг айтишича, универсиадага ҳаммаси бўлиб 2500 нафар меҳмон келиши кутиляпти. Футбол, волейбол, баскетбол, стол тенниси, катта теннис, сузиш, енгил атлетика, ўзбек курашининг ҳар икки усули, қўл тўпи каби спорт турларида беллашиш учун вилоят марказидаги спорт мажмуаларидан ташқари, Когон, Ромитан, Вобкент, Жондор, Қоракўл туманларидаги машқ майдонлари тайёрлаб қўйилмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, қатнашчилар яшайдиган ётоқхоналар спорт мусобақалари ўтказиладиган масканларга яқин масофада жойлашган.

Бухоро универсиадаси ҳар бир йигит-қизнинг қалбида узоқ вақт сақланиб қолиши керак — бу ният спорт байрамига кўрилаётган тайёргарликнинг асосий мезонига айланган. Шу олижаноб мақсад йўлида қилинаётган ҳаракатлар туфайли қадим Бухоро кун сайин яшармоқда. Ҳа, тинч ва фаровон юртга шундай тантаналар, байрамлар ярашади.

Шуҳрат ЖАББОРОВ.

Очиқ турдаги «РАВШАН» ҳиссадорлик жамиятига қарашли КамАЗ-5410 русумли, давлат белгиси 42-66 ТНМ автомобилига шаҳарда юк ташиш учун берилган АТ И 0062273-рақамли лицензия варақаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

СЎМ ПЛАСТИК КАРТОЧКАЛАРИ ЭГАЛАРИ УЧУН ЯНГИ ИМКОНИЯТЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

Янги йил арафасида «Сўм карточка» омонати бўйича байрам ютуқли ўйинини ўтказади.

Тиражда 2001 йил 20 декабргача очилган барча сўм карточкалари қатнашади.

СИЗ 10.000 СЎМДАН 500.000 СЎМГАЧА ЮТУҚ ЭГАСИ БЎЛИШ ИМКОНИГА ЭГАСИЗ.

Ўйин 2001 йил 25 декабрь куни соат 11.00да Давлат цирки биносида ўтказилади.

Тираж натижаларини сиз Миллий банкнинг барча муассасалари орқали билишингиз мумкин.

1991 2001 National Bank of Uzbekistan

2001 йилнинг охиригача «Ўзмиллийбанк»нинг исталган бўлим ва филиалида сизга сўм карточкаси бепул берилади.
Алоқа учун телефонлар: 137-62-80, 137-62-83.
http: www.nbu.com

5109

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг раиси Азамат Рамзиддинович Тўхтаевга отаси
Рамзиддин ТЎХТАЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ҳайъати аъзолари ва жамоаси Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Рустам Азимовга онаси
РАҲИМАХОН аянинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Макроиқтисодиёт ва статистика вазири Р. С. Азимовга онаси
Раҳима Ҳодиевна АМИНОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги жамоаси агентлик Иқтисодиёт бўлими иқтисодчиси Зубайда Маматовага онаси
Новвот ая ВОҲИДОВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ЎзР ФА Физиология ва биофизика институти жамоаси институт директори, биология фанлари доктори, профессор Пўлат Усмоновга акаси
Бектой УСМОНОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Шайхонтоҳур тумани ҳудудий тиббий бирлашмасининг меҳнат жамоаси бирлашма бош врачи Салоҳиддин Баҳирдихоновга оналари
Озода ШАМСИЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан таъзия билдиради.

«Тошкент» республикаси фонд биржаси жамоаси республика биржалар маркази бош директори
Нарзулло ҲАБИБОВнинг
вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

SH Export
ОБОРУДОВАНИЕ ОХРАННО-ПОЖАРНОЙ СИГНАЛИЗАЦИИ
СИСТЕМЫ КОНТРОЛЯ И УПРАВЛЕНИЯ ДОСТУПОМ
Телевидеонаблюдение, металлодетекторы.
Периметральные системы.
PHILIPS IntelliSense RANGER NORTHERN COMPUTERS ADEMCO microtech
Vinlad Специализированное производственное предприятие
г. Ташкент, ул. Кушбеги, 18.
Тел.: 50-99-13, 50-46-13. Тел./Факс: 120-66-01.
E-mail: vinlad@naytov.com

САВОЛ БИЗДАН...

Қуёш ҳарорати неча даражани ташкил этади?

Энг тўғри жавоб муаллифларини келгуси сонда маълум қиламиз. 136-35-60 телефонига қўнғироқ қилинг.

* * *

18 декабрь сонида берилган саволнинг жавоби: «Албатта, генерал бўласан» романининг муаллифи Бобоислом Рўзиев.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Мирaлимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 3115. 20397 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Зокир БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
-Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — F. Жабиев.
Мусаҳҳиҳ — О. Абдуазимов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 ***топширилди: 22.10*** 1 2 3 4 5 6